

utveckling med hjälp av ESIFs finansiella instrument

Europeiska havs- och fiskerifonden

Finansiella instrument

Finansiella instrument, som samfinansieras av Europeiska havs- och fiskerifonden, är ett hållbart och effektivt sätt att investera i tillväxt och utveckling av människor och företag inom fiskeri- och vattenbrukssektorerna samt för att stödja den integrerade havspolitik. Instrumenten kan stödja ett brett spektrum av utvecklingsmål till förmån för många typer av mottagare och medlen kan sedermera återanvändas till nya investeringar.

Den Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) - en av de Europeiska struktur- och investeringsfonderna - stödjer genomförandet av den reformerade gemensamma fiskeripolitiken (CFP) samt EU:s integrerade havspolitik.

EHFF har en total budget på drygt 6 miljarder euro för perioden 2014-2020. Detta stöd ges till fiskenäringen (inkluderat datainsamling och kontroll), vattenbruk och bearbetning, till en hållbar utveckling av fiske- och vattenbruksområden samt den integrerade Havspolitik.

Stöd från EHFF kan ges genom bidrag och, i allt större utsträckning, genom finansiella instrument.

Under perioden 2007-2013, användes inte finansiella instrument i någon större utsträckning inom dåvarande Europeiska fiskerifonden (förutom i några få medlemsstater, exempelvis Lettland och Nederländerna).

Finansiella instrument

- förväntas bli återbetalda;
- är revolverande, dvs. återbetalade medel används på nytt inom samma område;
- är lämpliga för ekonomiskt bärkraftiga projekt, dvs. sådana som förväntas generera tillräckligt med intäkter och besparingar för att betala tillbaka mottaget stöd;
- är utformade för att attrahera medfinansiering från andra källor, inklusive privata investeringar, för att öka mängden tillgängliga medel, särskilt inom sektorer/områden där det finns problem med tillgång till finansiering;
- kan utgöras av lån, garantier eller eget kapital;
- kan även stödja utvecklingen på utbudssidan, genom att bidra till marknadsutveckling;
- kan komplettera bidrag; samt
- kan hanteras av nationella eller regionala banker, internationella organisationer som Europeiska investeringsbanken eller Europeiska investeringsfonden, genom finansiella mellanhänder, och (endast för lån och garantier) förvaltningsmyndigheterna.

På grund av de identifierade fördelarna med finansiella instrument kommer användningen av dem att utvidgas till **samtliga tematiska mål** under perioden 2014-2020. Användningen förväntas intensifieras ytterligare på grund av förbättrad och mer flexibel tillämpning.

Finansiella instrument kan samfinansieras av Europeiska havs- och fiskerifonden för att **stödja de investeringsprioriteringar som anges i medlemsstaternas operativa program för EHFF**. Finansiella instrument som finansieras av EHFF kan potentiellt stödja majoriteten av de åtgärder som omfattas av EHFF, förutsatt att de **motverkar ett marknadsmisslyckande**, dvs. inom verksamhetsområden som banker är ovilliga att låna ut till och/eller inom vilka den privata sektorn är ovillig att investera.

Finansiella instrument kan således bidra till uppfyllandet av följande mål för EHFF:

- främja konkurrenskraftig, miljömässigt hållbar, ekonomiskt bärkraftig och socialt ansvarstagande fiskerinäring och vattenbruk;
- främja genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken;
- främja en balanserad och inkluderande territoriell utveckling av fiskerinäringen och vattenbruksnäringen;
- främja utvecklingen och genomförandet av Unionens integrerade havspolitik (IMP) på ett sätt som kompletterar sammanhållningspolitiken och den gemensamma fiskeripolitiken.

Finansiella instrument är **tillgängliga för alla typer av mottagare inom fiske- och vattenbrukssektorn som genomför inkomstgenererande projekt**. Inom förädlingssektorn kan stöd till företag som inte är SMF endast ske med hjälp av finansiella instrument. Med tanke på EHFF:s relativt begränsade storlek, finns även möjlighet att utnyttja synergier med andra finansiella instrument som redan inrättats genom ERUF, ESF eller EJFLU, alternativt som kommer att inrättas under perioden 2014-2020.

Ett **brett utbud av EHFF-kopplade finansiella instrument** kan potentiellt användas.

- **Lån** kan erbjudas där ett kommersiellt alternativt saknas (t.ex. från banker), eller när lån kan erbjudas till bättre villkor än de kommersiella motsvarigheterna (t.ex. lägre räntor, längre återbetalningstider, eller lägre krav på säkerhet). Exempelvis skulle lån kunna göras tillgängliga för att hjälpa fiskare och deras familjer att diversifiera sina inkomstkällor genom att utveckla aktiviteter som sportfiske, turism eller livsmedelsrelaterade verksamheter såsom restauranger som är relaterade till det huvudsakliga fisket. Startstöd till unga fiskare kan även ges för förvärv av ett första fiskefartyg, samt för energieffektiviserande investeringar ombord på fiskefartyg.
- **Mikrokrediter** är mindre lån till individer som i vissa situationer kan vara utestängda från finansiella tjänster. Lånen tillhandahålls ofta över en kort period med inga eller låga krav på säkerhet. Till exempel skulle det kunna handla om lån till fiskare att köpa fiskeredskap, för att förbättra avkastningen och/eller kvaliteten på den fisk som fångas, eller projekt inom ramen för strategier för lokalt ledd utveckling.

- **Garantier** där en försäkran ges till en långgivare att dennes kapital kommer att återbetalas även i det fall låntagaren själv inte kan uppfylla sina skyldigheter. Detta skulle kunna öppna upp tillgången till kommersiella lån för investeringar som långgivare annars anser som alltför riskabla, såsom innovationsprojekt inom förädlingssektorn eller vattenbruk, alternativt insatser knutna till bevarandet av havets biologiska mångfald.
- **Eget kapital** är kapital som investeras i utbyte mot helt eller delvis ägande i ett företag. Investeraren kan utöva inflytande över driften av företaget samt ta del av företagets vinst. Eget kapital kan investeras i olika skeden i ett företags livscykel. Kapital med offentligt stöd används dock huvudsakligen i tidiga skeden och i form av risk-, sådd- och startkapital. Investeringens avkastning beror på tillväxten och lönsamheten i verksamheten. Avkastningen realiserar då investeraren säljer sin andel av verksamheten till en annan investerare ("exit") eller via en börsintroduktion (IPO). Eget kapital är sannolikt mest relevant för högriskverksamheter och företag med hög tillväxtpotential, exempelvis företag som utvecklar innovativ hållbar teknik inom förädling och vattenbruk.

Finansiella instrument kan också erbjudas i kombination med bidrag och andra former av stöd. För att ett projekt ska kunna locka investeringar krävs ofta att beredskapen för att ta del av en investering förbättras. Rådgivning och annat stöd kan även finansieras med hjälp av bidrag genom EMFF.

Finansiella instrument som samfinansieras av EMFF kan bidra till en långsiktig utveckling och diversifiering, samt till ökade investeringar inom sektorn genom att stödja verksamheter där investeringsnivåerna ofta har varit suboptimala. Utvecklingen av kommersiellt gångbara projekt kan även stimuleras, vilket öppnar upp för nya marknadsmöjligheter. Finansiella instrument kan även skapa möjligheter för investerare och finansiella mellanhänder. Tillgången till finansiering har normalt varit svårtillgänglig och kostsam för företag inom fiskeri- och vattenbrukssektorn. I många medlemsstater anses branschen, av banker och andra finansiella institutioner, vara förknippad med hög risk när det gäller utlåning och tillgång till krediter. Dock kan vissa projekt utgöra mer attraktiva investeringar när offentlig sektor deltar i finansiella instrument och är med och delar på risken.

För mer information

EHFF: Förordning (EU) nr 508/2014 av Europaparlamentet och rådet den 15 maj 2014 gällande Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2328/2003, (EG) nr 861/2006, (EG) nr 1198/2006 och (EG) nr 791/2007 och förordning (EU) nr 1255/2011 av Europaparlamentet och rådet. OJ L149 den 20 maj 2014.

Vägledning för förvaltningsmyndigheter gällande finansiella instrument inom ramen för ESIF:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

För information gällande metodik avseende förhandsbedömning av finansiella instrument:
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

fi-compass hemsida, plattformen för rådgivning gällande finansiella instrument inom ramen för ESIF:
<http://www.fi-compass.eu/>

För mer information om Europeiska havs- och fiskerifonden och de övriga Europeiska struktur- och investeringsfondernas förordningar, inklusive genomförande- och delegeringsakter:
http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_sv.htm

För information om regler för statligt stöd för fiske och vattenbruk:
http://ec.europa.eu/fisheries/state_aid/index_sv.htm

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg